

Nr 132.

Av herr Staxäng m. fl., om ökat anslag för befrämjande av fartygs förseende med radiotelegraf- eller radiotelefonstation.

Vid 1939 års riksdag hemställdes i Kungl. Maj:ts proposition nr 1, tionde huvudtiteln, om ett anslag på 24 000 kr. för främjande av fartygs förseende med radiotelegrafi- eller radiotelefonstation. Såväl 1939 som 1940 års riksdag beviljade ett dylikt anslag.

Anslaget avsåg att möjliggöra antingen nedsättning eller återbäring av avgifter för radiotelegrafi- eller radiotelefonstation, som efter 31 december 1938 installerades på fartyg, vilket icke enligt gällande författningar är skyldigt att vara utrustat med dylik anläggning, eller ock tilldelning av bidrag till inköp av radiotelegrafi- eller radiotelefonstation på sådant fartyg.

Det förordnades, att nedsättning eller återbäring fick utgå med ett belopp av 300 kr. på dels engångsavgiften, dels också det första hyresårets abonnemangsavgift för vederbörande anläggning, samt att inköpsbidrag fick utgå med 600 kr. per anläggning. Tillika uppdrogs åt kommerskollegium att, under hänsynstagande till föreliggande omständigheter, avgöra, vilka fartyg som i första hand borde komma i åtnjutande av denna förmån. Motiveringen för detta anslag var, att för sjöfartssäkerheten det vore av stor betydelse, att radioinstallation anordnades på så stort antal fartyg som möjligt. Ett fartyg, som är försett med radioinstallation, har ju i händelse av haveri möjlighet att tillkalla hjälp. Samtidigt ökas möjligheten att erhålla hjälp vid haveri givetvis med antalet fartyg, som äro försedda med radioinstallation och alltså kunna uppfånga det nödställda fartygets anrop. Det är för den skull mycket önskvärt, att även fartyg, för vilka icke författningenlig skyldighet att ha radioinstallation föreligger, förses med dylik installation.

Vid 1946 års riksdag väcktes motion om ett nytt anslag på 20 000 kr. för samma ändamål, vilket blev beviljat av riksdagen, och i statsverkspropositionen till 1947 års riksdag, tionde huvudtiteln, hemställdes om ett liknande anslag på 20 000 kr., som också av riksdagen beviljades.

Radiotelefonerna ha visat sig bli till stor nytta för fiskeflottan, och några exempel härpå skola anföras. Under fisket på Nordsjön ha sålunda båtarna med radiotelefonernas hjälp kunnat dirigeras med sina sillfångster direkt till bestämda saltningsplatser i stället för att behöva gå den långa omvägen till ordinarie försäljningsplats. Vidare ge radiotelefonerna båtarna möjlighet, då de ligga spridda över ganska stora områden, att stå i förbindelse med varandra och därigenom erhålla underrättelse om var de bästa fiskfångsterna göras. Fiskelagen ha också genom radiotelefonerna möjlighet att komma i förbindelse med hemmavarande anhöriga, vilket är mycket värde-

fullt, särskilt då det gäller längre fiskeresor. Av speciell betydelse har radiotelefonen blivit i samband med den av statens livsmedelskommission företagna licensgivningen för fångstförsäljning i utländska hamnar. Genom radiotelefonerna kunna båtarna nu på fångstfälten erhålla besked om i vilken hamn de skola landa fångsterna liksom också under vilken tid vederbörande licens gäller. Finnes ej radiotelefon bli båtarna i många fall tvungna att i hemorten överksamma avvakta licensgivningen.

Även vid haverier ha radiotelefonerna visat sig verksamma. När motorfel uppstår, kunna närliggande båtar anropas och hjälp med bogsering erhållas. Härigenom kan som regel bogsering erhållas på ett så tidigt stadium, att den gjorda fiskfångsten icke förstöres. Vidare kan nämnas att åtminstone i ett fall en fiskebåt, som i svårt väder strandat på danska kusten, genom radiotelefon kunde meddela sig med andra båtar, vilka omedelbart kommo den strandade båten till hjälp och bärgade såväl besättning som båt innan alltför stora skador uppstått. Båten kunde av de tillkallade fiskebåtarna bogseras till svensk hamn för reparation.

Som synes har radiotelefonen flera viktiga uppgifter att fylla för den del av vår fiskeflotta, som arbetar på Nordsjön. Tyvärr har det ovannämnda anslaget på 20 000 kr. per år visat sig bli alltför litet. Mer än hälften av de fiskebåtar, som under de båda senaste åren sökt anslag, har nämligen fått avslag i brist på tillgängliga medel. Under 1946 och 1947 inkommo sålunda till kungl. lantbruksstyrelsen 143 ansökningar, av vilka endast 66 kunde erhålla anslag med vardera 600 kr. Det synes sålunda nödvändigt att det hittillsvarande anslaget på 20 000 kr. väsentligt höjes.

Vidare kan framhållas, att när radiotelefoner började installeras i fiskebåtar, kostnaden uppgick till 1 200 kr. per installation. Då statsanslaget samtidigt bestämdes till 600 kr., motsvarade det sålunda halva kostnaden. Numera kostar installation av radiotelefon i fiskebåt omkring 2 000 kr., varför anslaget, som fortfarande är begränsat till 600 kr., utgör knappt en tredjedel av kostnaden. Detta synes vara i minsta laget och beloppet borde höjas, så att det motsvarade hälften av fiskelagets kostnader för installation eller 1 000 kr. En dylik ökning av anslaget från 600 till 1 000 kr. per installation ökar givetvis ytterligare behovet av en höjning av statsanslaget för ifrågavarande ändamål. Säkerligen är en fördubbling av det hittillsvarande anslaget på 20 000 kr. nödvändigt.

Med stöd av vad ovan anförts få vi härmed hemställa,

att riksdagen för främjande av fiskebåtars förseende med radiotelefoner för budgetåret 1948/49 måtte anvisa ett reservationsanslag av 40 000 kr.

Stockholm i januari 1948.

Ernst V. Staxäng.

Birger Utbult.

C. O. Carlsson
i Bakeröd.